

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hvá a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási czikk:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A szövetkezetek.

Az országházban nem rég nagy vita folyt a szövetkezetek körül. Károlyi Sándor gróf támadta a kormányt, hogy nem tesz a szövetkezetekért annyit, mint kellene, azok pedig, kik sarkába keltek, az ellenkezőt vitatták. Rámutattak az állami patronátus alatt keletkező tej és egyéb szövetkezetekre, a szövetkezeti törvény készülő reformjára, arra az egy millió ftra, mi a szövetkezetek részére a pesti hazai takarékpénztárnál van elhelyezve. Mindezekből azt a reájuk néző megnyugtató következtetést vonták le, hogy a kormány sokat tesz a kis emberek szövetkezeteiért. Alaptalan tehát az a vád, hogy őket a bankok és takarékpénztárak zsiros osztalékai érdekében elhanyagolná.

Fogadjuk el, hogy történik itt, ott valami, de kétségtelen, hogy nem történik elég. A mi törtéik is, oly módon jó létre, mi épen nem mutatja az intőző körök nagy lelkesülését a szóban forgó kérdés iránt. Már 1888-ban létrejött regálé törvény utasítja a pénzügyi minisztert, tegyen előterjesztést a regálé törvényeknek szövetkezeti célokra való felhasználása iránt. Ki hallozza, hogy ez valaha megtörtént volna? Pedig azóta csaknem tíz év folyt le. Micsoda az a bizonyos egy millió forint, a mely után a szövetkezetek szépen megfizetik a kellő kamatot, ahhoz a száz, meg százezer frtnyi segítséghez képest, mit a kereskedelemnek szolgáló hajózási vállalatok évente kapnak. Micsoda egyáltalán a szövetkezetek érdekében kifejtett akció ahhoz képest, a mily föladatokat megoldásáról van szó?

A gróf Károlyi és Wolf-féle szövetkezetek kimutatták, mely irányban kell haladni és bebizonyították, hogy nálunk meg van az anyag, a melylyel a jövőt biztosítani lehet. Ha a merkantilizmus és uszora garázdálkodása nem sürgetné az erélyes fellépést, a mozgalom országosítását, akkor átengedhetnők a dolgok a maga lassu fejlődésének. De mikor minden évi halasztás ezek gazdasági létét semmisíti meg, akkor sietni kell. Tulajdonképen az állam részéről nem is a doztokról, csak buzgalomról és energiáról van szó. Arról, hogy a törvényhozás reformálja a hiányos szövetkezeti törvényt és intézkedjék, hogy a szövetkezetek pénzhez jussanak. Nem az állam kasszájából, hanem az által, hogy a kibocsátandó kötvények biztositókat a törvény szabja meg. Ezek a köt-

vények aztán a zálog-szavak módjára lennének eladhatók és nem is kétes, hogy a külföld örömmel venné azokat.

A miniszterek ezzel a javaslattal már egy év előtt elkészültek. Bánffy báró bejelentette, hogy a legrövidebb idő alatt be is mutatja. A jó szándék meg volt nála, de nem tette meg sem, Miért? Azok a milliók, melyek ez uton az országba jöttek volna, előreláthatólag zavarták azok czirkulusait, a kiknek a mai helyzet annyi előnyt és zsiros osztalékokat nyújt. Ezek az urak, akik a mai fejlődés szerint egy személynben bankárok és politikusok, siettek a közérdeket, a választók által kezükbe helyezett befolyás segítségével, pénzintézetek érdekeinek aláhelyezni. Sikertől is. Most tehát az ünnepies formában adott ministeri ígéretek mellett sem jutottunk tovább annál, a hol voltunk. Reméljük azonban, hogy a nyereségre vágyó nagy bankok készülő háborúja majd csak kisegít bennünket abból a kátyúból, a melybe a gazdasági humanizmus ügyét az uralkodó szellem és a kormányzó osztályok önzése belesegített.

Azt, hogy erre sürgős szükség van akkor, midőn az uszora egész ország-részek lakosságát fosztja meg betevő kenyertől, tagadni józan észszel és hazafias szívvel nem igen fogja valaki. Ha tagadja, akkor e kettőből hiányzik nála legalább az egyik.

A krétai háború.

A hatalmak programja.

Bécs, márcz. 15.

Idevaló politikai körökben nagyon optimistikusan fogják föl e pillanatban a politikai helyzetet, mely legalább e perczben az európai békére komoly veszélyt magában nem rejt. A hatalmak programja, melyet legközelebb, talán már holnap végrehajtanak következőkben foglalható össze.

1. Kréta és az összes görög kikötők, különösen Pyreus egyidejű blokádja.
2. A török és a görög csapatok egyidejű visszavonása Kréta szigetére.
3. A sziget vegyes okkupációja, mely azonban csak a legfontosabb kikötőhelyekre fog kiterjedni.
4. Provizorium Krétán addig, míg az önkormányzatot meg nem valósíthatják.
5. Egy a hatalmak által kinevezendő főköormányzó beiktatása.

Az esetre, ha a görög szárazföldi csapatok parancsnoka a hatalmak abbéli követelésének, hogy a szigetet irtse ki, eleget nem tesz, kiéheztek, amennyiben a legszí-

gorubb ostromzár alkalmazásával töle az élelmiszerek szállítását teljesen elvágják.

Bécsi diplomáciai körökben még nem adták föl a reményt, hogy Görögország a legutolsó pillanatban visszavonul.

Ki lesz a kormányzó?

Berlin, márcz. 15.

A tárgyalások arra nézve, hogy ki legyen Kréta sziget jövődöbeli kormányzója, még nincsenek befejezve. Valdemár dán herceg kinevezéséről épséggel nem lehet szó, Görög és orosz lapoknak az a híre, hogy Danilo montenegrói herceg lesz a kormányzó, szintén nem érdemel hitelt. Bizonyos, hogy az új kormányzót csak a porta hozzájárulásával nevezik ki. Egészen biztosan állítják, hogy Görögország ostromzár alá helyezését szerdán kezdik.

A krétai események.

A „Köln. Ztg.“-nak telegrafálják Kánaéból, hogy Kiszámo-Kaszteli mellett **rendkívül elkeseredett harc folyik**; az ott czirkáló orosz torpedóhajó nem lép közbe. Az admirálisok több ízben tárgyaltak a fölkelő vezérekkel, de eredmény nélkül. Kandiában a törökök fosztogatják a keresztény boltokat s az elutazó keresztények holmiját a tengerbe dobják. A török hatóságok tétlenek. Ha egy-két nap alatt nem érkeznek ide hadihajók, úgy a város pusztulása bizonyos. A basi-bazukok végrehajtó bizottsága megszállva tartja a kikötőt s azt határozta el, hogy a szelinoi mérszálásért bosszút fog állani.

A „Standard“ jelenti Kánaéból: Egy orosz czirkáló azt a hirt hozta, hogy a felkelők szombaton bombázták Kiszámo. A város éjszaka **több helyen égett**. A „Daily News“ kánaei távirata szerint az angol konzul utasítást kapott, hogy a többi konzullal együtt proklamációt dolgozzon ki, — a mely részletesen leírja a Kréta számára tervezett autonómiát.

A herakleion mohamedán csőcselék zavargásai miatt az idegen konzulok az európai hajók parancsnokaitól **vegyes csapatok partraszállítását kérték**.

A krétaiak athéni bizottsága jelenti, hogy Hieropatra bombázásánál **egy olasz ágyúszázad golyói Kokinak fölkelővezért és 12 fölkelőt öltek meg**.

Március 15. a vidéken.

Brasóban.

Brassó, márcz. 15.

Brassóban három helyen ünnepelték meg 1848 márcz. 15. ének 49 ik évfordulóját. Teg-

nap a róm. kath. gymn. ifjuságának önképzőköre. Ma a magyar polgárság és a magyar iparos ifjak önképző és segély egylete. Mind a három szépen folyt le. A magyarok házá az egész városban az áll és a r. kath. iskola épületekkel együtt fel voltak lobogóva.

R. levelező.

Szentgericzen.

Szentgerice, márcz. 15.

A szentgericezi állami elemi iskola tanítói kara az iskola növendékei és a helyi dalárda részvételével igen szép ünnepélyt rendezett 1848 márcz. 15. emlékére a mai napon. Az ünnepély lefolyása a következő volt: Reggel 8 órakor az unitárius és ev. ref. egyház harangjai meghuzatván, a meg lehetős tágas unitárius templom nemsokára megtelt az ünnepély iránt érdeklődő nagy közönséggel, a hvá az iskola növendékei Májai Gábor igazgató-tanító és Köblös Ozeozilia tanítónő vezérlete alatt, a dalárda pedig Varga Lajos tanító, mint a dalárda szervezője és buzgó tanítója vezérlete mellett nemzeti zászlóval vonultak be.

A templomban a „Te benned biztunk eleitől fogva“ szoltár éneklése s a dalárda által elénekelt „Isten áldd meg a magyart“ elhangzása után Ürmösi Kálmán unitárius lelkész és gondnoksági elnök mondott alkalmi imát.

Az ima után ismét a dalárda szép és szabatos éneke következett. Erre pedig a gondnoksági elnök ünnepélyt megnyitó rövid beszéde, mely után az iskolás gyermekek kara énekelte Májai igazgató vezetése mellett összevágóan a Király Himnuszát.

Azután ismét Májai igazgató tartott szép és a gyermekek értelméhez mért alkalmi felolvasást, méltatva a nagy napok eseményeit s buzdítva honszeretetre úgy a jövő nemzedéket képező gyermekeket, mint az egész hallgatóságot.

A felolvasás után a gyermekek, fiuk és leányok értelmes és jól betanult szavallatai jöttek, közben a dalárda és a gyermekek kara tévén változatossá az elég tartalmas műsort. Mire a gondnoksági elnök tartotta meg az ünnepélyt bezáró beszédét, szintén hazai és szabadságszeretetre buzdítván az ifjuságot.

Végül még a dalárda énekelt két lelkesítő és fellvillanyozó darabot s ezzel a nagy közönség a mult szép emlékeivel s a jövő szebb reményével szívében meghatatlan oszlott szét, örülvén, hogy az ujonnan keletkezett állami iskola vezetősége a nagyközönség előtt is terjeszti a felvilágosodás fényét s oly készséggel teljesíti nemes hivatását! Adja Isten, hogy jövőben is minden téren meglessék az állami iskola jótékony hatása, átalakító szelleme!

i. n.

Hidalmáson.

Hidalmás, márcz. 15.

Hidalmás hazafias közönsége ez évben is lelkesen ünnepelte meg a szabadság felviradásának fontos ünnepét. Az ünnepély az állami iskolában vette kezdetét, hol agondnokság és nagyszámú érdeklődő jelenlétében az iskolás növendékek hazafias szavallatokat és énekeket adtak elő.

Az iskolából — úgy a növendékek, mint

a nagyszámú közönség — zászlók alatt az ev. ref. templomba vonult hálát adni a napért, a mindennek Urának ifj. Muzsnay Pál ref. lelkész megható hazafias imája után e közönség a piac téren tartotta meg tulajdonképeni ünnepélyét. Fábán József, Csáky Lajos és Szöcs Pál iparos ifjak szabatosan előadott lelkesítő, hazafias szavallatai és ifj. Muzsnay Pál ref. lelkész a nagy nap emléket ismerető, gyújtó hatású felolvasása s közben közben a Császár Sándor áll. isk. ig. tanító vezetése mellett a hidalmási iparos dalkör által szabatosan előadott hazafias énekdarabok kiegészíték az ünnepély programját. Az ünnepély jelentőségét s erkölcsi kihatását nagybán emelte azon körülmény, hogy a környékbeli nagyszámú románjuk polgártárs — kik közt egy pár lelkész is volt látható — szintén részt vett a lélekemelő ünnepélyen. M. V.

Sz. Udvarhely.

Sz. Udvarhely, márcz. 15.

Kis székel metropolikusunkban tartott márcz. 15-iki ünnepélyek pointja a Dr. Vajda Emil tanár ur kitűnő vezetése alatt álló dalkör által rendezett ünnepély volt. A már a dícső napok emlékeztetőül fellekesült polgárság, nemcsak hogy szintülit megtölte, az iparos önképzőkör felidzített nagy termét, de a szomszédos helyiségek is zsufolva voltak, különösen hölgyekkel! Az ünnepély lefolyása mindvégig lelkesült volt! A dalárda által előadott hazafias dalok, oly precizen sikerültek, a közönség majdnem tombolva nyilvánította tetszését. Fokozta a lelkesültséget Király Lajos főgymn. tanár által írt, s dr. Vajda Emil tanár által előadott remek szép beszéd, melynek hatása alatt szíveinkben hol néma áhitat, hol kitűnő ujjongás honolt. És e beszéd alatt ért el a lelkesültség a legnagyobb fokára. Majd Lendvay Borcsika k. a. Petőfi „Nemzeti dalát“ oly melegséggel, úgy átérve szavallta el, hogy bármely hivatásos művésznőnek is, csak dicőretére vált volna. Székely leány jelmezében, kipirult, lelkesültarczával, csungó hangjával a régi nagydíkok magasatos hölgyét varázsolta elénk! Végül Zenglitzky K. sikerült szavallata után Lányi Kossuth dalával ért véget az ünnepély. Városunk fellobogóva, az üzletek nagy része zárva, az utcákon díszes közönség. Nagy ünnephez méltóan tanepeltünk.

Dar. — Zol. —

Szász Sebesen.

Szász-sebes, márcz. 15.

A szász-sebesi Emke-dalokör márcz. 15-iki emlékünnepélyt a következő programmal: 1. Megnyitó-beszédet tartott Weinbold K. 2. Erkel Himnusza, énekkar. 3. Megemlékezés márcz. 15-re czimul felolvasást tartott Bozán P. 4. Petőfi Talpra magyar-ját szavallta Ujváry M. 5. Tavasz elmúlt kezdett Kossuth nótá, énekkar. 6. Abrányi E. Magyar nyelv című költeményét szavallta Molnár Klára. 7. A „Szózat“ énekkar. 8. Induló, énekkar. Az ünnepély szépségében közönség volt jelen, néhányan a nem magyar ajku polgártársak körül is. Az estélyt élénk táncmulatság zárta be. Wolf Mihály vendégül az „Arany oroszán“ szálloda nagy termét a hazafias célra teljesen díjtalanul engedte át.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZAJA.

1897 márcz. 17.

Azoknak a kiket illet . . .

Államférfik, bölcs tudósok
Mi ütött belétek?
Hogy már azt se tudjátok, vagy
Rég elfeledétek:
Hogy ez ország, Magyarország
Fényes koronája,
Nem kúcsma, mit bárki tehet
A feje bubjára.

Magyarország koronáját
Királya fejére,
Csak a nemzet teheti fel,
Nagy szent esküvére
Csak a nemzet teheti fel
Választott Urának . . .
Ki eskütt tesz, hogy védje lesz
Törvénynek, hazának.
Félre hát a hízalgéssel
Tárgyérnyalók serege! . . .
Általunk lett koronázva
A hon fejedelme.
Dicsőségét és fenségét
Nem hízalgés adja,
Hanem a hon, Magyarország
Fenséges hatalma!!!

Rédiger Géza.

A stréberségről.

„Az életre való éjlenek; a halni valók haljanak.“

Darwin.

„Minden ember pedig az ő maga cselekedetét próbálja meg és akkor dicsékedése leszen csak ő magában és nem másban.“

Szt. Pál.

Strébernek nevezzük azt az embert, a ki hírnévre törekszik szert tenni (strébol.) — Mint minden törekvésnél, úgy a stréberségnél is az eredmény a fő. Ha valakiről azonban bebizonyul, hogy eszközei alávalók, akkor elítélhetjük stréberségét.

Ha mégis kutatni akar elménk, ha meg akarja ismerni valamely sikernek geneziséit, úgy legfeljebb az intenciót kutathatjuk . . . Ez a szándék lehet egyedül az egyént (az illető strébert) érdeklő, akkor egészen közömbösek vagyunk a szándékkal szemben, lehet azonban ez a szándék az emberiségre és a stréberre néve egyaránt jótékony hatásúnak ígérkező s végül érdekelheti az illetőt kellemesen, míg a nagy többségre néve vésztiölő. Ez utolsó esetben feltétlenül el kell itélnünk a babérta vágyókat.

Nem akarok a stréberség ellen prédikálni. Eszem ágában sincs oly valamit állítani, a mit magam sem hiszek, csak azért, mert a többség így kívánja. Na meg nem is

akarok azok közé számíttatni, a kiktől azt írja Cicero, hogy a hírnév ellen irnak és munkálk alá oda biggyeszti neveiket is, hogy hírnévre, halhatatlanságra vergődjenek. Bizony nevétség valamit is az a halhatatlanság! A midőn végkép megvagyunk ha'va, — midőn porhüvelyünk felbomlik a testünket alkotó 14 elemre, midőn dei tagjainkból vakolatot készítenek, akkor akarunk mi élni. Hát élet ez? Én nem hiszem, hát kend?

Elég az hozzá, hogy hajbásszuk azt az ugynevezett halhatatlanságot és pediglen kiki tehet-égéhez képest. A ki teheti kincsekkel szaporítja az emberi tudás birodalmát, a ki ezt nem teheti s mégis halhatatlan akar lenni, hát másképp cselekszik p. o. úgy tesz, mint Herostrates. 'Apropos Herostrates! Rögtön megdönthetlen érv gyanánt hozhatom föl Herostratest: a stréberség legrosszabb faja sem korunk anyagelvétségének és kalmár gondolkodásának becéztetett gyermeke, hanem régi, igen régi. Hisz Herostrates talán elég rég élt. Én azonban még a Nagy Sándor koránál is tovább megyek s mint meggyőződésemet állítom, hogyha a kecces Éva kezére ketten pályázhattak volna p. o. Ádám ur és X. ur, — úgy mindketten strébernek lettek volna. Nem kicsi dicsőség ám az emberiség ösatyjának lenni.

De hát mit is kell tulajdonképen néznünk a strébernél? Főkép az eredményt és a szándékot, nem pediglen a kivitelit módot.

A milliomos enni akar, mert éhes — és számára terítve áll a különbnél külön étkekkel tele rakott asztal: a „terítsd meg magadat asztalkám“; a szerencsétlen, nyomorult ember, kit minden pillanatban éhhalál fenyeget szintén enni akar, mert ő is éhes, de csak 10 órai munka után tudja megkezesni magának a fekete kenyert. A mint látjuk, a milliomos is és a napszámos is csilapítja éhségét.

Tegyük fel, egy fizikus híres, halhatatlan akar lenni — véletlenül feltalálja a repülő-gépet. Az emberiség tapsol neki, meg van elégedve vele, persze akaratán kívül is nagy hasznára vált az emberiségnek. — X. Y. fűzfapoéta stréberségében oly szerencsés, hogy talál egy angol milliomos káliberű Maecenast — minden lángelmét háttérbe szorít, a kritika soha így nem nyilatkozott emberről s a versfaragó halálakor „pótolhatatlan veszteség“ érte az irodalmat.

A fizikus szándéka semmivel sem nemesebb, mint az említettet poétaé, de az eredmény amott egészen más. Itt tehát az eredmény számít. Elismerem, jöllehet ismételtén állítom, hogy intencionalista vagyok. Csakhogy az intenciót a legtöbb esetben nagyon nehéz kikutatni. Ezen sorok per analógiam illusztrálására egy példát fogok felhozni . . . Egy idgen városba érkezem s itten az urat akarom játszani, szerény pénzügyi viszonyaim ezt nem engedik meg, ezért

elhatározom magamb n, hogy gyilkolni fogok.

A következő éjjel meg is ölök egy embert és elrablom a pénzt. Másnap engem ezen gyilkosságomért 500 frttal jutalmaznak meg, ugyanis ezen ember fejére tudtomon kívül ennyi díj volt kiűzve. Gaztettem engem megjutalmaznak, megjutalmaz engem az igazság. Ilyen az igazság, ilyen a közvélemény, sőt még a történelem igazságszolgáltatása is.

A szívekbe és vesékbe csakis az Isten lát, mi mindent gyarló emberi szemmel látnak. Ne sokat kérdőzösködjünk tehát a fölöl, milyen szándék vezette ezt vagy amazt erre vagy amarra a lépésre. Legobjektivebbül járunk el, hogyha, az intenció nem ismeretvé, kizárólag az eredményt bírálgtatjuk. Ha az eredmény kielégítő, nem haszonlatlan a munka, biztos a siker: biztosítva a halhatatlanság. Ha stréberség is emelte a pirámisokat, azok még manapság is fennállanak s hirdetik az emberi szellem fenségét.

Mindezek dacára hiszem és vallom, hogy csak nemes intenció szál valóban nagy és nemes tettet. A kategorikus imperatívust soha semminemű Herostrates nem állította volna fel.

Barány Gerő.

Sikkasztó császári tanácsos.

Bécs, márc. 15.

A császári városban ismét van miről beszélni. Elfoglalt egy császári tanácsost sikkasztás miatt.

Az eset ez:

A IX. kerületben levő Waisenhausgasseban van a fődohányraktár. Szombaton délután ugyanis megjelent az ügyészégnél a fődohányraktár igazgatója: Foschum Rudolf császári tanácsos s kérte letartóztatását, mivel ő, úgy mond, már évek hosszú sora óta sikkaszt.

Miután Foschumról általánosan el volt terjedve egész Bécsben, hogy az örültséggel határos nagyfokú idegességben szenved, — eleinte nem is akartak hinni a szavainak, csak a mikor a legnagyobb részletekkel előadta, hogy mi uton-módon sikkasztott, hitték el hogy igazat mond.

A mit csak amugy sebtiben konstatálhattak az volt, hogy a sikkasztások százezrekre rugnak, s hogy ezekért nemcsak Foschum egyedül felelős, hanem kell, hogy bűntársai is legyenek. Még tegnapelőtt éjjel letartóztatták az ügyből kifolyólag Löw trafikost.

A vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy miért jelentkezett önként Foschum igazgató. Szombaton ugyanis megjelent a Waisenhausgasse fődohányraktárban egy újonnan összeállított számvizsgálóbizottság s Foschum tudva azt, hogy a sikkasztásokat tovább már nem leplezheti, inkább maga jelentkezett az ügyészégnél. A vizsgálatot br. Kliugspör vezeti. Foschum igazgató családos ember s négy gyermeke van. Vagyonos s jellemes férfiú híreben állott s így letartóztatása óriási feltűnést kelt.

Hogy a sikkasztott pénzekkel mit csinált, arról nem tudhatni semmit. A sikkasztásokat igen egyszerű módon követte el. Mint a fődohányraktár igazgatója, azzal volt megbízva, hogy a szivar s egyéb dohányterméket a gyáraktól átvégye s azokat az elárusítóknak átadja. Ezt az ügyszólvá bizalmi állást arra használta föl, hogy a szivarokat egyéb dohánytermékek évek óta elárusította, a nélkül, hogy az azokért kapott összegeket elkönyvelte volna. Ezek az összegek egyszerűen az ő zsebébe vándoroltak.

Az eddigi vizsgálat kétszázezer forintot meghaladó sikkasztást állapított meg; megállapította a vizsgálat továbbá azt is, hogy a sikkasztások már körülbelül két évtized óta folynak. Ez év január elsejével a fődohányraktár s elárusító helyek kezelését a fődohányjüvedéki vezérigazgatósághoz tették át. Már az átadás alkalmával is nagyobb-fokú rendtelenségeknek jöttek a nyomára.

A letartóztatott igazgatóknak háza — s mint mondják — pénze is van s azt hiszik, hogy ezekből megtérül az elsikkasztott összeg nagyrésze. A pénzügyi hatóság részéről Monkus Vincze udvari tanácsos, fődohányjüvedéki vezérigazgató vezeti a vizsgálatot. — Mint hírlik, ez ügyben közelebbről több letartóztatás várható. A vizsgálat erősen fog lalozni azzal a kérdéssel, hogy miként volt lehetséges a letartóztatott igazgatóknak a szigorú ellenőrzések dacára két évtizeden keresztül teljesen észrevétel nélkül sikkasztani.

Berlini levél.

— Az Ellenzék tudósítása. —

Előkezszültek Vilmos császár száz éves jubileumára. A császár gyalog jár. Hogy néznek ki a studensek és a studentességek.

Berlin, márc. 13.

Itt óriási előkezszültek történnének a 22 — 24-én tartandó nagy Centenar-Firede, a melyiken (ez is német gondolat) I. Vilmos császár születésének századik évfordulóját ülik meg. Már emelik az obeliszkusokat, tűzik a zászlókat s készülnék a fáklyák és díszmenetre. Rendkívül érdekes lesz, de — ha csak az ember nem akar rongteteg összegeket fizetni egy ablakért — aligha lehet valamit látni belőle.

Roppant nagy hűhó lesz, maga a császár fogja I. Vilmosnak a híres Begastól készített szobrát leleplezni, nagy díszmenet stb. lesz. Különben a császárt már láttuk vagy tízszer, már szinte meg is unja az ember, minden percében hol a császár, hol a császárné vagy a kis princez vágtatnak el, a jámbor német persze szedi le a süvegét roppant áhítattal előttük, szombatoként pedig gyalog láthatók (a mi elég különös, — a Thiergartenben).

Az itteni Studensek rendkívül kócosak, úgy hogy az ember visszariad a tudományok ilyen alakban való megjelenésétől, az öreg Wagner professzor is, a híres nagy szocialista, úgy néz ki, mint egy takácslegény.

Hanem könyvtárak nagyzerű van, a Un. Bibl. 1 millió kötetből áll, ide jönnek a Studensek és Studens-hölgyek (elképzelhetetlenül csúnyák) tanulni, olvasni és tizorászolni, mert ezek mindig esznek.

Berlinben a tanév ugyan törvény szerint aug. 14 ig tart, de miután a törvény azért van, hogy legyen és nem hogy megtartsák, már jul. 15 én elengedik az idegeneket s aláírják az indexeket, az itteni professzorok általában úgy könnyűen a dolgokon, hogy már 2 héttel a szünidő előtt befejezik előadásait.

R. M.

Vidék.

Brassó, márc. 15.

Egy idő óta nem hallunk a feligazított utcazi csöcselék tetteiről, a mely a békés polgárok házait, ablakait rombolta, nemzetségeért az utcazőkán kigunyolta és sértette. Ez a vandalizmus, mely főleg az erdélyi cultur egytel leltésítése óta lendült volt fel, midőn a kolozvári magyar ifjúság felkelt az oláh ifjúság ellen s lapunkat a kolozvári piaczon elégette s a mely később oly aggasztó mérveket öltött, elült mint valami parancsra, nem tudjuk, hogy mennyi időre. Azonban e helyett most minden vonalon egy egészen más vandalizmust gyakorolnak, a mely nem az ölkel durva látszata, a mely az eleven husba vág, a mely lerombol mindent, a mi előtte áll, csendes uton végződik a törvényes rendelet alárcza alatt, a mely azonban következményeiben sokkal veszélyesebb.

Csak a napokban volt szomorító alkalomunk tudomására hozni az oláh közönségnek egy ilyen vandal ténykedést, a mely az ő vadságában elsőtt minden merényletet, melyet nemzeti kulturánk ellen elkövettek és újabb időben elkövetnek.

Ezt a ténytet Hodák oláh közönségben, Szász-Régen közelében követte el az ottani közigazgatás.

Hodákon két oláh iskola van. Ezen iskolák homlokzatán nagy betűkkel ez van felírva: „Scola rom. gr. cat.”

A főszolgabíró parancsot adott ki, hogy a „romana” szót töröljék ki abból a felirattól. Hasztalan tiltakoztak a felekezeti iskolai hatóságok ezen barbár rendelet ellen, hasztalan fordultak a felsőbb hatóságok ellen. A parancsot fenntartják s miután a főszolgabíró senkit sem talált, a ki a parancsot végrehajlás idegen szolgálatát kellett, hogy keresse, a kik lajtorján felmászának és a „romana” szót bemeszeljék, hogy ne bosszantsa a főszolgabíró és családneket személt. Ime az új vandalizmus valódi képe, a mely lassanként mindent le akar rombolni, a mi nemzeti kulturáinkat eszünkbe juttatná. Sőt még többet, meg akarja semmisíteni, mint látjuk, meg nyomait is annak, hogy a mi kulturánk a melyet annyi munkával és régi idő óta annyi áldozattal szerezünk, mint a legdrágább kincsünket, oláh kultúra.

Nyelvünk és nemzetiségünk ellenségeinek ma ez a jelzava, hogy kitöröljék és lassacskán megsemmisítsen mindent, a mi arra emlékeztet, hogy itt ezen országokban éleg oláh nép, melynek multja volt, s a mely egy hozzá és az emberiséghez méltó jövő után vágyakozik. — Hogy semmi se emlékeztessen itt ebben az államban arra, hogy él itt egy oláh nép, hanem mutassa minden azt, hogy csakis oláhajku magyarokról van itt szó. Ez nem mutatkozik az Assotiatuina címűnek megváltoztatásánál is. Ugyan az a vandalizmus, a mely Hodákon a „romana” szót bemeszeltette, követik el itt is, csak azzal a különbséggel, hogy felőlről a miniszteről jön a parancs, és nem kisebb hivatalnoktól.

Eddig a vasárnapi Gazeta az ő 43-ik számának vezércikkében. Tehát az a baj, az a hallatlan vandalizmus? barbarizmus? hogy a gör. kath. és gör. keleti felekezeti iskolák homlokzatáról, már a hol volt, letörölték a „romana” szót, miért törölték le? Nem azért, hogy az oláhnnyelven való tanítást megszűntessék, hanem egyszerűen azért, mert az 1868 évi harminczoloz törvény az ilyen jelzőkről: — germana, ungára, serba, slovalra, zaidovásca, egyáltalán semmit sem tud, — tehát a „romana” jelző nem alapszik közoktatási, hazai törvényünkön. Nem is pingálják óta azt a jelzőt minden gr. kath. és gr. kath. iskola homlokzatára, hanem csak is szorványosan ott, a hol a nemzetiségi sovénizmus kapott labra.

Az említett jelző bemeszeltése tehát nem vandalizmus, nem barbarizmus, mert a tannyelv ezután is érintetlen maradt; hanem rendre, törvénytelre való utasítás. Igaz az is, hogy harmincz évek kellett letlenni, míg ezt a kibágást közoktatási kormányunk észre vette; de jó, hogy észre vette és a tulzó nacionalistákat elvégre az országos közoktatási törvény tiszteletére figyelmeztette.

Megtörtént már az is, hogy az Assotiatuina címűből a „transylvana” jelzőt kitörölték, de nem tették helyébe az „Unzaria”-t s így a címkeződések meg nincs vége.

M. M.

Nem pusztul a magyar.

Az „Ellenzék” e hó 1-én „Pusztul a magyarság” cím alatt egy brádi tudósító, borzalmas dolgokat ír az ottani aranybánya társulatot magyarfaló voltáról, kiterjesztvén figyelmét még arra is, hogy azok igazgatói voltaképen nem is szakértők voltak, a kiknek kézzelfogható tendenciájuk a germanizálás:

Hát biz ez szomorú lenne, ha igaz lenne, de hát bizony nem igaz.

Hogy ezen társulatok igazgatói kik és mik voltak? ahhoz senkinek köze nincsen, elég az hozzá, hogy oly eredményt mutatnak

fel, a mely bámulatba ejtethet mindenkit, a ki nem lát tovább orra hegyénél, köztudomású dolog, hogy például a „Rudai” 12. apostol aranybánya” midőn magyar, szakképzett, de pénztelen kezeken volt, alig mutatott fel évente átlag többet 30 — 35 ezer forint jövedelménél, hogy pedig jelenleg havonta 50 — 60 ezer forintot is produkál, annak egyszerű magyarázata az: hogy bizonyos nemettársulat ezen üzembe — hajól tudom — 1 1/2 millió forintot fektetett be.

Tény továbbá az, hogy ezen némettársulatok nagymérvű üzeme az egész volt Zaránd vidékének, különösen Brádnak ez idő szerint mérhetlen hasznára vált, most már azon körülmény, hogy átlag havonta mintegy 50 ezer forint munkabért fizetnek ki, sok száz embert, megélhetése mellett adóképessé tesznek, azonkívül köztudomású, hogy ittlétek óta és alatt, azelőtt csak tengődő keskedő, iparos, sőt v e g z a t t gentri labra kapott és mostan in floribus él.

Hogy ezen társulatok németeket alkalmaznak üzemiükben, az nagyon természetes, avagy talán gúncosító ur másként tenne e ha — nem létező — millióit Németországba vinné és ottani vállalatába fektetné?

Azt tudomásul nem akarja venni tudósító, avagy nem tudja, hogy ezen társulatok a Déva — brádi megyei ut helyreigazítására mintegy 30 ezer forint adtak a megye rendelkezésére, a körösylgyi vasut kiépítéséhez 24 ezer forinttal járultak hozzá! Hát igaz, hogy saját érdekükbe is tették, de hogy ezen tetemes áldozatukkal a közjóknak is használtak, az el nem vitatható.

Hogy pedig magyar kulturális szempontból is világítsuk meg a dolgot, hát bizony ebben sem lehet ezen társulatot hibáztatni, hisz köztudomású, hogy ezen társulat — talán, — 3 elemi népiszkolát saját költségükön, még pedig kitűnően felszereltetett és magyar tanítóval tartanak fenn; tisztviselőik magyarul ugyan keveset tudnak, de a magyar társadalomban mindig tavekeny részt vesznek, s hogy utódaik, — ha lesznek — magyarokká igen, de oláhok soha sem lesznek, az bizonyos.

Hogy pedig a külsőségekre is adnak a németek valamit, hát bizonyítja lakásuk kapuinak magyar nemzeti színtűre festett oszlopai, a mi ugyan „machts Kraut nicht fett” de az oláh populára nézve bizonyára hatásos bir; mindenesetre magyar szempontból sokkal jobb a németek kezében, mintha például az „Albina” kezébe került volna.

Egy magyar igazmondó.

„Menza akademia”.

(Folytatás.)

Kalotaszegi takarékpénztár 10 frt., Karolina” orsz. kórház kózsorú váltása Zülllich J.-ért 25 frt., Késdivásárhelyi majori pénztár 2 frt. Kolozvári állami tanítónőképző-intézet alapítványa 50 frt. Kovácsai takarékpénztár 5 frt. Kölesy-egyesület Aradon 10 frt. Magyar leszámító és pénzváltó bank erdélyi fiókja 5 frt. Marosvásárhelyi takarékpénztár 10 frt. Mocsvidéki takarékpénztár alapítványa 100 frt. Nagybánya városi takarékpénztár 5 frt. Nagy Szébeni magyar műkedvelő társulat 20 frt. Nyiregyházi takarékpénztár 10 frt. Oszt. m. bank kolozvári fiókja 15 frt. Pilisi evang. egyház 3 frt. Szabolcsnagyei takarékpénztár 10 frt. Szászvárosi takarékpénztár 10 frt. Szatmári takarékpénztár egyesület 10 frt. Székelyegyleti I. takarékpénztár 20 frt. Tordai kisegítő takarékpénztár 10 frt. Tordai takarékpénztár 5 frt. Udahelyvármegyei takarékpénztár 20 frt. Zalutai takarékpénztár 10 frt. Zsibó és vidéke takarékpénztár 5 frt. Vajdahunyadi takarékpénztár 10 frt. Veres Kereszt e. almári fiókja 2 frt. Veres-Kereszt e. czepajai fiókja 3 frt. 30 fr. Veres-Kereszt e. lajosfalvi fiókja 3 frt. Veres-Kereszt e. opovai fiókja 1 frt. 50 fr. Veres-Kereszt e. perlaszi fiókja 14 frt. 50 fr. Vörös Sándor a k. monost. gazd. akad. a gazdasz ifjúság részéről 8 frt.

Mulatságok, felolvasás stb. jövedelmek.

Csikmegyei egy. hallgatók táncszétele (Bece Imre utján). 61 frt. 1895 januáriusi felolvas s 17 frt. 50 kr. Jégünnepély (1895 febr.) 431 frt. 20 kr. Mensa-estély (1895 márczius 2.) 586 frt. Szolnokdoboka m. egy. hallgatók táncszétele (Hye Jenő utján) 272 frt. 30 kr. Vizaknai I. táncszétele (1895 aug. 3, Mihály Gyula) 10. frt. 43 kr. Vizaknai II. táncszétele (1896 aug. 26) 30 frt.

Egyesek alapítványai és adományai.

Ádám Dénes 6 frt. dr. Ádám Eudre 1 frt. dr. Ákoston János 1 frt. dr. Almásy Imre gróf 15 frt. gr. Almásy Imréné 10 frt. dr. Arányi (Czegled) 1 frt. Árkosy Lajos 1 frt. Aszalós György 2 frt. Ávéd Jakó gyűjtő ivén 4 frt. dr. Bacon József i. orvos 1 frt. dr. Baintner Hugó j. a. tanár 3 frt. dr. Baksa Lajos polg. m. 5 frt. dr. Balázs Elemer 50 kr. Balázs István 30 kr. Bálint Gábor 5 frt. Balpataky József 1 frt. Balta Zoltán 50 kr. dr. Barabás 1 frt. Barabás Géza 20 fr. Barabás Sándor 1 frt. Bárdy Károly 5 frt. Bardocz 1 frt. Bauer Jakab és fia Hód. m. hely 5 frt. Bauer Vincze 1 frt. Becsek Lajos 1 frt. gr. Béli Ákos főispán 50 frt. Beme Sándor 1 frt. Benedek Ferenc jászói n. pr. 10 frt. Beregi Lajos 2 frt. Berger Mór 1 frt. gr. Bethlen Béla 10 frt. gr. Bethlen Gábor 50 frt. gr. Bethlen Pál 10 frt. dr. Beu Ilés 1 frt. BIASINI Sándor 5 frt. Kibédi BIASINI Domokos 50 frt. Bischitz Dávidné Bpest 10 frt. Bikfalvi 1 frt. Biró Sándor 50 kr. Booskor Mihály 50 frt. Borger Samu ügyvéd N. Szében 2 frt. Böckel Árpád 30 kr. Bodola János 50 kr. Bodony 1 frt. Bodor László 1 frt. Boér Béla 1 frt. Boga Lajos 50 kr. Boder Gyula 2 frt. Bekodi 1 forintot Bokros Béla 2 forintot Boros Gábor 1 frt. Boros György 2 frt. Borsai Aladár 50 kr. Dr. Böhm Károly 20 frt. Brády Attila 50 kr. Brankovics György patriarcho 50 frt. Brenner Zsigmond 2 frt. Brutni László 1 frt. Budovszky János 1 frt. Butka József 50 kr. Caprin Rezső főfőrdész 1 frt. Convad Ottó 1 frt. Csányi Ferencz 5 frt. Császká György érsek 50 frt. dr. Csávássy Gyula 5 frt. dr. Cserep József gyűjtőse 50 frt. Cserey Ákos 1 frt. Cserey János 5 frt. Csornátony Cseh Lajos 1 forint. doktor Csérni Béla 1 forint. Csiky Károly 1 forint. Csizsér Károly 1 frt. Czizmazia Géza 1 frt. Csnnagán Árpád 40 kr. Csürjék János 1 frt. Czinyá E. 10 frt. id. Dániel Gábor 10 frt. Dániel László Arad 1 frt. Dann Károly 20 kr. Darnay István 2 frt. Dávid Márton 30 kr. dr. Dávid Lajos 50 kr. Dávid Zsigmond 50 kr. Dávid Samu 2 frt.

(Folyt. kör.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, márczius 17.

— Itthon-estély. A központi szálloda nagy terme tegnap este alig tudta befogadni azt a díszes és előkelő társaságot, mely már az Itthon-estélyeknek állandó törzs vendége szokott lenni.

A tegnapi nagy érdeklődés első sorban a gazdag és változatos programnak köszönhető, mely 7 pontból állott.

A hangverseny Kassay Károly, színházunk baritonistájának szép éneke nyitotta meg, Müller Ottó karnagy zongorakísérete mellett. Ezt követte K. Szerényi Gizella szavalata, a ki Felszégi Dező „Gyónás” című költeményét szavalta el óriási hatással.

Általános érdeklődés és feszült, figyelem között ült most Stuckheil Miczi kisasszony a zongorához, Chopin egy gyönyörű balladáját játszta el oly precízen, annyi művészi temperamentummal, hogy a közönség alig győzte kifejezni bámulatát és elismerését a bájos zongoraművészről. Élénk taps között léptek ezután a podiumra Lányi Edit és Kassay Károly s általános tetszés mellett énekeltek el egy részletet Liliből.

Sipos Gábor ur Wieniavszkitól nagy bravúrral játszta el hegedűn a „Scherzo Tarantelle” című óriási technikát igénylő darabot. Sipos ur ez alkalommal is a legnagyobb könnyűséggel győzte le a darab nehézségeit.

A zajos tetszésnyilvánítások után Kassay Károly énekelte az alábbi szép dalt, melyet ifj. Téglás Gábor ur irt Henriquez zenéjére.

Utolsó levél.

Elhagyni készül; nem látatlak többé
És elborul az ég fejem fölött,
Siratni fog szívem, tudom, örökké
Csalódva állok már a sir előtt.
Légy hűtlen bár s legyek én elfeledve
E szív téged még halva is szeret —
A béke majd ha visszatér szivedbe
Tudom, hogy visszahívsz még engemet,
Tudom, hogy visszahívsz még engemet!

Selyem hajad már nem szabad csodálnom
S nem csokolom többé félre kezed,
Hozzá vezet mégis a csalfa álom
S elem fest téged az emlékezet.
A fájdalom, lelked ha átjárja,
S a multba néz könnyezve szép szemed,
Szeptet szivednek enyhülését várva
Tudom, hogy visszahívsz majd engemet,
Tudom, hogy visszahívsz majd engemet!

É. felsőhajtok bannattal eltelten:
Nékem többé gyönyört nem nyújt a föld
S melyet egykor könnyek között emeltem
Szívemben az oltár romokba dől.
A gyógyulást lelkeim bágyra várja,
Már nem sokáig szenved — úgy leket —
S ha rám borul engedel a sir homálya
Hiába hívsz majd vissza engemet,
Hiába hívsz majd vissza engemet!

A hangverseny utolsó száma Forrai Ferike éneke volt, ki a „Hugenották” dalműből egy részletet s a közönség ismételt kérésére több magyar dalt énekelt el nagy hatással. Ezután táncz következett, a mely a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott.

— Társadalmi élet Kudzsiron. Kudzsiron, Alkenyér mellett, a vasgyári telepen, hol a magyarság tenger oláh között egy oazist képez, mint levelezőnk jelenti, igen élénk a társadalmi élet azóta, a mióta a vasgyár üzemének vezetését Alexander Henrik m. k. vasgyári főnök átvette. E főnök, a mint oda érkezett, azonnal kaszinót létesített a gyár vezető személyzete részére. A gyár üzemének fejlesztésére sikeres intézkedésekkel nagyon sokat tett, s ez által a közység anyagi helyzetén is tetemesen javított. Kudzsiron a magyar népművelési ügy is lendületre indult. A magyar népiszkolák az eddigi két tanerő helyett most négy tanító van. Az iskola ügyeket Murányi Árpád igazgató kitűnő sikerrel vezeti. A telep és a közység értelmisége között ezelőtt igen gyakran merültek fel differenciák, a melyek feszült viszonyt teremtettek. Most örömmel lehet konstatálni, hogy a legjobb viszony uralkodik közöttük, az új főnök tapintatos és az ellentéteket elsimító eljárása következtében. A gyári telepen sürtn rendeznek mulatságokat. Mult hó elején ren-

deztek egy „Kaszinó bált” a melyen a tisztikaron kívül a község és a vidék intelligenciája részt vett. A bályai tisztet Alexander Henrikné urnó teljesítette sok szeretettel méltósággal és mindenki lekötelező finom módrral. A hushagyó keddet is megünnepelték egy sikerlőt alárczos bállal. A gyárban kitűnő figyelmet fordítanak a munkás ifjak hazafias irányu nevelésére. Ez által megővőjk őket minden tév eszmétől és lehetővé teszik, hogy a hazának derék és tanorithatatlan hű polgárai legyenek. Szóval a telep derék vezetője buzgalommal, sok jó akerral, széles körül tekintéssel oda törekszik, hogy Kudsir község „Boldogháza” legyen.

— E. M. K. E. estély. Holnap este megijulnak vén nemzeti színházunk kopott falai, vidám zibongás fogja betölteni annak minden zugát. Délőlt 11 órakor lesz a fő próba, az estély vezérkara ott fogja egybeállítani az egyes csoportokat. E nem csak egy gondot okozó munkában br. Bánffy Zoltánné elnök oldalán együtt fáradoznak dr. Pisztóry Mór, dr. Farkas Géza, dr. Inczedy Samuné és dr. Óváry Kelemené urasszonyok, — a feltétlen sikert arató rendezés mesterei. Fél 6 órakor este megkezdődik a felpiperézett kisderek tömeges felvonulása, hogy azután 7 órára minden rendbe hozassák és a nagyok gyönyörűsége kezdetét vegye. Az estély napján belépő jegyek a rendezés színházi pénztári irodában adnak ki s ott a játékony adományok, felülfizetések vagy megváltások is elfogadtnak. D. u. 5 órált kezdve az esti pénztár a színház földszinti foyer-jában lesz beállítva, mint ez más elite-bálokon is volt.

— Pósa Lajos ma este érkezik Kolozvárra és holnap szerepelni fog az Emke színházi estélyén. Pósa a pénteki napot is Kolozsvárt tölti és pénteken este 8 órákor az „Itthon”-kór tagjai a Központi Szálló emeleti termében társas vacsorára gyűlnek Pósa Lajos tiszteletére. Az érkezés étlap szerint történik.

— Bogdánffy Ödönt a ministeriumhoz beosztott nagy tehetségtű mérnököt s lapunk munkatársát az a szerencse érte, hogy a tud. akademia O mbrometria tanulmányát elfogadván, — azt a III-ik osztály ülésén hétéón a szakemberek nagy elismerése mellett olvasta fel. Fialat tudosunk nagy tehetsége és szorgalma szép jövőt biztosít számára.

— Gazdasági felolvasás volt tegnap este Kolozsvárt az ev. ref. theologia nagytermében. A felolvasások sorozatát Vörös Sándor királyi tanácsos igazgató nyitotta meg, a helyes gazdálkodás akadályairól s a rendezetlen birtokviszonyokról tartván érdekes magyarázatokat. Utánna Szentgyörgyi Lajos a szőlő tenyésztéséről és ezzel kapcsolatos ügyekről beszélt. Az előadást nagy közönség hallgatta; ma este 5 órakor ismét lesz előadás.

— Építkezés a sétatérén. A sétatérén a mult év őszén építeni kezdett kioszk és kocsolycsarnok teljes kiépítéséhez az enyhéidő beálltával most ismét hozzá fogtak. Mindkét épület már tétő alatt lévő, most már csak a vakolási, letakarítási és festési munkálatok vannak hátra. A vállalkozó a szerződés értelmében május hó 1-ére mindkét épületet teljesen elkészítve tartozik átadni, s így nagyon is fel kell használnia az időt, hogy szerződés szerinti köteleességeit pontosan teljesíthesse. A régi kioszk lebontását a jövő héten szintén megkezdik s a kortész is hozzáfog az új kioszk és a zeneapavillon közt lévő terület parkirozásához. A tanács intézkedést tett a kioszk hasznosbérbe adása iránt, szóval a sétatér rövid idő alatt igen előnyös változások fog keresztül menni, nem kis öröme annak a nagy közönségnek, melynek ez az egyedüli dítlő helye.

— Kolozváriak Angolországban. Sheffieldben (Angolország) a jövő hó 6 és 8-ig vehető három napján nemzetközi unitárius és szabadelvű keresztény konferenciát tartanak. Ama jó és benső kapcsolatnál fogva, mely az angol és a magyar unitáriusokat egymáshoz fűzi, a konferencia elnöksége meghívta Ferencz József urat, a magyar unitáriusok püspökét is a konferencián való részvételre és felkérte a prédikáció tartására. A püspök gyengélkedő állapota miatt ily hosszú és nehéz utra nem vállalkozhatván, az unitárius egyházi képviselő tanács a konferencián való képviseletet Boros György theologiai tanárra bízta, a ki a megbízást elfogadva a jelen hó 24-én utazik el Angolországba. Vele megy Urmösi Jenő birtokos és egyházi tanácsos is, a ki önként vállalkozott a képviseletre és saját költségen teszi meg a nagy utat. A képviselő tanács örömmel fogadta el Urmösi ajánlközését, a képviselettel őt is megbízta.

— Meghívó. Van szerencsém az egyetemi ifjúságot a f. hó 18-án (ostörtörtökön) d. u. 5 órakor a jogi kar II. tantermében tartandó általános ifjúsági közgyűlésre. Tárgyszorok: 1. Körelők választása, 2. Határozat hozatala Kolozvári honvéd-egylet f. hó 21-én rendezendő Kossuth-gyászünnepélyen való részvétel tárgyában. Kolozsvárt, 1897. márczius

tizenhetedikén Pazonrek Ferencz, mint ősz-szezhívó.

— **Színházi hírek.** Ujházi Ede fel-leptei iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, a mi teljesen indokolt, minthogy a nagy művész már évek óta nem játszott Kolozsváron. Első fellépésként választott szerepe közül már tárgyalási fogva is rendkívül érdekes — Szomary Dezső drámalettelében — Péntek este-ben Áron, a vén zsidó rabbi alakja. Ezt a mester nagy művészetét dolgozta ki a fővárosi sajtó a teljes elragadtatás hangján irt róla.

A Katonásan című vígjátékban Ujházi szerepét nálunk Hegedűs játszta mint kezdő, pár évvel ezelőtt. Az öreg nyugalmazott huszár őrnagy bravuros szerepe a mesternek. A két darabban a következők játszanak még: K. Szerényi Gizella, Laczkó Aranka, Szatmári, Kassay, Bartos, György Ilona, Solti Helén, Polgár, Várady, Rózsahegy K.

Ujházi Ede csütörtökön az esti gyorsvonattal érkezik Kolozsvárra.

Az Eleven ördögből — Kouti operettjéből szorgalmasan folynak a próbák; az operette jövő hét elején kerül színpadra.

Ujházi Ede vendéglátékai bérlet folyamatosan rendezes helyekkel lesznek. Szelyvények az előadásokra nem érvényesek. Színrekerülnek:

Pénteken: (bérlet 150 páros számban). Péntek este. Szép Galathea. Katonásan.

Szombaton: (bérlet 151 páratlan) Constantin Abbé.

Vasárnap: (bérlet 152 p. számban) Falurossza.

Jegyek előre kaphatók ezen előadásokra holnap, csütörtökön március 18-án d. e. 9 óráig kezdve a színházi pénztárnál.

— **Gyászhir.** Egy nagy és tekintélyes családot borított gyászba Bodor Antal halála, kiről a következők gyászjelentést adta ki a bántos család: Alólirokkák mely bántattal jelentik, hogy a szerető hű férj, gondos édesapja, jó testvér és szíves rokon L é z a t a l Bodor Antal h. ügyvéd, az ev. ref. egyházközség nyug. titkára és a kolozsvári ev. ref. kollegium pénztárnoka, volt honvéd főhadnagy életének 52 ik boldog házasságának 23-ik évében hosszabb betegség után elhunyt. Mikor megnyitották az általa oly nagyon szeretett szép természet kebele: akkor zárul be felette a koporsó fedele. Mikor még oly nagy szüksége lett volna a kiskorú árvaoknak az édes apára, akkor szűnt meg dobogni a szív, a mely a természet, az élet, hivatása és az övé meleg szeretetével vala telve. Nélküle, az özvegy és árvaság egyedüliségében hátra maradt szeretteit csak az vigasztalja, hogy a kit oly nagyon szeretett, azt a hosszú élet-halál harc után, a koporsó és sír felett megdicsőült alakban látják élni: az el nem múlt emlékezetben! Mert „Az igaznak emlékezte megmarad mindörökké!” Földi részét a boldogultnak f. március 18-án d. u. 3 órakor fogtak Belfarkas utca 25. sz. a. szálkáról, az ev. ref. egyh. szertartása után a család sírkertbe, a nyugalomnak helyére kísérteti. Özv. Bodor Antalné. szül. Ince Ida, mint az elhunyt özvegye Özv. Ida Bodor Pálné, szül. Geiser Vilma, mint az elhunyt anyja, Özv. Ince Dánielné, mint a boldogult nagynénje. Bodor Antal, Bodor Ida, Bodor Ákos, Bodor Ilona, Bodor Kálmán, Bodor Vilma, Bodor Józsi, mint a boldogult gyermekei. Bodor Pál és családja Bodor László és családja, Bodor Vilma, Özv. Scheitz Antalné és gyermekei, Bodor Nina, férjzett Székely Miklósné, és gyermeke, mint az elhunyt testvérei.

— **Halálozás.** Magyaróllói Antal János kir. törvényszéki bíró életének 59-ik évében, rövid szenvedés után, f. e. március 13-án délután 5 órakor Marosvásárhelyt meghalt. Az elhunytat temetése mint marosvásárhelyről jelentik, rendkívül inopozns volt. A ravatal, szobák, folyosók elé növényekkel voltak díszítve a nehéz érzékporsót a koszoruk nagy sokasága borította. A gyász menet 15-én d. u. 4 órakor indult el a Kossuth Lajos utcából, a gyász kocsit 6 lóvonta s külső két fehér ló szállította a koszorukat vivő kocsit. A gyász kocsikat díszmagyarba öltöztet tizenkét testőr kísérte. A temetést Gyula Ferencz temetkezési vállalata oly fényvel, és a beláthatatlan gyászoló tömeg részvétele dacára példás renddel intézte, hogy az bár mely nagy városba beillt volna.

— **Sport.** A „Marosvásárhelyi versenyegylet és utlován-szövetkezet” folyó március 15-én délelőtt 10 órakor Marosvásárhelyt, a vármegyeháza nygtermében rendezte évi közgyűlést tart.

— **Köszönet nyilváníás.** A kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága a kolozsvári nemzeti nyugdíj alapja javára, a folyó hó 7-én tartott közgyűlésen 25 frtot szavazott meg, mely adományát ez uton mondok halás köszönetet. Kolozsvárt 1897 március 15-én. Tóth József ny. alappénztárnok.

— **Az Erdélyi muzeum legújabb száma** is gazdag és változatos tartalommal jelent meg Szádeczky Lajos dr. egyetemi tanár szerkesztésében. A 43 oldalra terjedő füzet tartalma a következő:

Dr. Csengeri János: Propertius költsége. Dr. Moldován Gergely: A romák község, templom és ház Alsó-Fehérmegyében (II. és befejező közlemény). Butyka Dezső: Új Ormennyország. (II. és befejező közlemény). Veres Endre: Báthory Zsigmond és Bethlen Gábor viszonya az oppeln-ratibori hercegséghez. (I. közlemény). Irodalmi szemle: Parker Edward: A török faj eredete; bírálja: Kropf Lajos. Dr. Hampel József: A bronzkor emlékei Magyarhonban; ism. Tóglás G. Bruckhardt Jakab: A renaissancekori műveltség Olaszországban II. k. fordította Bánóczy József, bírálja B-r S. Kálótfélek: Torma Károly necrologja. Irta Fénylő Henrik. Folyóiratok szemléje. Szakosztályi Értesítők.

— **Az izralita bál.** A kolozsvári izraelita hitközség jótékony alapjainak gyarapítására f. hó 24-én rendezendő táncestélyre a meg hívők szétküldtek és fölkerestek mindazok a kik meghívót tevédsébe nem kaptak, de arra igényt tartanak, neveiket a főtéri dohány nagy tözsének kitett ívre előjegyez tetni szíveskedjenek. A rendezőség.

— **Pénztár vizsgálat az Emkénél** Mint kezdettől szokás volt, hogy a zárszámadás és vagyoni mérleg bemutatásakor az ig. választmány saját kebeléből egy bizottságot küldött ki a vagyoni értékeinek számbavételére egy most is a f. bavi 12-ki álsábol Al b a c h Géza kir. tan. polgármester, D o b á l Antal ügyvéd és S z a b ó Samu ny. tanár küldöttek ki. Tegnapi meg is éjtették a vizsgálatot és a legpróbb részletekig számba vették az értékeket. A bizottság egyhangulag constálta, hogy minden a legnagyobb rendben van. Jentését a legközelebbi ülésen be is fogja terjesztetni.

— **Adomány az Unio szoborra.** Felszeghi Samu birtokos, volt országgyűlési képviselő, a ki az uniót kimondó 1848. évi országgyűlésen képviselő volt. Március 15-iki ünnep alkalmából 1 frtot adott az „Unio” szoborra.

— **A helyi kertészeti egyesület** magtermelését ez év tavaszán hozza először forgalomba. Az egylet, a munkaterv szerint egyelőre csak konyhakertészeti magnak elő állításáról foglalkozik a ebbeli törekvésében igen szép eredményt ért el, mert már az első árjegyzékében 80 féle konyhakertészeti mag van felvéve. A magvakat az egylet pénztárnoka Bíró János gyógyszerész árusítja ugyan d ad árjegyzéket is ingyen.

— **Az erdélyi polgári iskolai tanárok** első vidéki köre. Az országos Polgári Iskolai Egyesület alapszabályainak értelmében tudvalevőleg a polg. iskolai tanárok vidéken-kint körökké kell, hogy alakuljanak, a hol iskolák mindennemű ügyeit megbeszélhessék. Tudvalevő továbbá az is, hogy az 1872. évben kiadott minisiteri rendelet tankerületenkint ugynevezett hivatalos tanítótestületek alakítását mondja ki, mely testületekbe a polg. iskolákál alkalmazottak is köteleztettek belépni. A viszonyok változása s

Wlassics miniszternek az idej kultuszbudget alkalomával mondott nagyszabású beszédében határozottan kifejezést nyert azon kijelentése, hogy a polg. iskolák kivételnek a népoktatási intézetek köréből s külön törvény által fognak szabályoztatni, szükségessé teszik a polg. isk. tanároknak a megyei tanító-egyesületekből való kivonását annál is inkább, mert ezen egyletekben egyáltalában a polg. iskolai intézményekre vonatkozó sem pedagógiai, sem adminisztratív természetű kérdés fel nem merül és nem tárgyalatik. — Ezen okok alapján történik most országsszerte a polgári iskolai tanárok vidéki köröknek megalakítása iránti mozgalma. Az erdélyi részeken első ily vidéki kör a dícső-szentmártoni állami polgári leányiskola tanártestületének felhívására a marosvásárhelyi közp. fiu, ev. ref. polg. leány, tordai állami polgári fiu- és leány, és nagyenyedi állami polg. leányiskolák tanártestületeinek hozzájárulásával már az alakulás stadiumába jutott, s mielőtt a szásvárosi és dévai állami polg. leányiskolák tanártestületeinek hozzájárulási nyilatkozata a kezdeményező tan. test-hez beérkezik, azonnal gondoskodva lesz a végleges szervezkedő gyűlés megtartásáról is. Üdvözlőjük az erdélyi polg. iskolák tanártestületeinek ily irányú mozgalmat s első vidéki körét. Szolgáljon ez buzdításul szívebb hazarészünk többi polg. iskolai tanártestületeinek is, hogy így azután egyesült erővel munkálhassanak egy a miniszter által tárgyalt reformált, életérős és új fajta iskola érdekében.

— **Vármegyeyi bál.** Torda-Aranyosvármegyeye tiszti nyugdíj alapja javára 1897. évi március 15-én 27-én szombaton Tordán, a vármegyeyi székházának összes terméiben Vármegyeyi bált rendeznek.

Védnökök: Id. Betegh Sándor, Bethlen Balázs gróf, Bethlen Bálint gróf, Csengeri Mihály, Damokos Antal dr, Jósika Andor báró, Kemény Pál báró, Pap Samu dr., Teleki László gróf, Ifj. Thorockay Miklós gr., Thorockay Sándor, Ifj. Zayk József báró, Betegh Miklós dr, elnök. Nagy Olivér, alelnök. Pozsoni Antal alelnök. Thorockay Lajos, alelnök. Velits Ödön, alelnök. Borbély Máté, pénztárnok. Novák Miklós, jegyző Nagy Albert, ellenőr.

— **Pulszky Károly bűnygye.** Az igazságügyi orvosi tanács Pulszky Károly elmeállapotáról szóló véleményét tegnap végre megküldte a budapesti büntető törvényszéknek. E vélemény szerint — mint azt már jeleztük — Pulszky Károly abban az időben, a mikor a kormány megbízásából képeket rásárolt, elmezavarodott és így (beszámíthatatlan állapotban) volt. Ezzel a vizsgálat most már teljesen befejezést nyert, miért is az ügyben eljár Balonyi Imre központi vizsgálóbíró az összes bűnygyi iratokat átteszi a kir. ügyész-séghez indítványtétel végett. A vádhatóság az igazságügyi orvosi tanács véleménye alapján előreláthatólag a további eljárás beszüntetését fogja kérni.

— **Gyermekcsere.** Egy jó családból való 13 éves nagydísnódi illetőségű iskolás szász fiu, óhajtaná magát hasonló magyar fiuvall kicseréltetni, hogy a magyar a német, a szász fiu pedig a magyarnyelvet sajátítsa el. Bővebb felvilágosítást nyújt Billesse Péter Nagy-Disznódon, vagy az „Ellenzék” kiadóhivatala.

Városgazdai levelek.

V.

(Vége.)

Ahagy szípen egyenkint szedem magamra a vadunat új dolgokat, elgondaltam, hogy milyen takaras helyre leginy lehetnék még én. A nadrag pászal, míg a balha is sirva járna alatta, a csizma . . . tyh! a kutyafáját neki, úgy illik rám, mintha in lennék a kurucok-kurucza. Mikar pedig a pitykés pikét dalmányt felvettem és a pörge kalapat fejembe csaptam . . . na, mandak te édes másam, a kit a tükörbe látak, pompás fickó vagy!

Prabáltam sitalgatni a szabában, de egy kicsit nehazen ment. Bizany az ember elszakik míg a sarkantyus csizmául is, in kül-lemben az igazat megvallva, egész iletemben csak álmaumba jártam sarkantyus csizmába és így a benne való járást csak elméletből ismerem. Persze, hogy minden harmadik neyedik lipinél össze akadt a lábaim. Még ju hogy hamarabb felfülfütem, legalább tanul-tam egy kicsit járni.

Járni — járni . . . gondaltam, de nekem att beszülni kell! Mäskip hagyam küt-hessek belü az in rettenetes kipréselimbbe? Elkezdtem hát járaskozban gondalkozni és nem is bínné Szerkesztő ur, hagyán jüttek a szip gandalata. Ipen úgy, mint tavasz-szal a fü.

Először is azt gondaltam, hogy azt fa-gam neki mandani:

— Hát te szájhús, hogy mért ilde jütni? . . . Ü erre bizanyasan azt feleli: — Szeryusz bruder! ne haragudj bi-szen te fäin virisilegény vagy! . . . In pe-dig tavább füzem versebe a ketekedist:

Hurkatekő meg egy bárd,
Lenyakazlak majd meg lád!

Erre már bizanyasan elkezd szepegni, ha ugyan — mert ez is kitoik title — ugy adabb nem lödt, hogy az öreg Redat aldalába tartazkadam meg?

A válatatam ilyen gandalatkar mindig kitesek tint fel, de már elütöttek a nyalezat és nem vald itte a gondalkazásra.

Mint a ju hadvezér, elküjtattam maga-mat: ide a taglót, ide a kisetek! . . . kacsit, zart-kacsit gyorsan, hadd megyek.

Na mentem is, az esüs lucskas esüs s a mint a Redat kapuja alá bekanyaradt a kacsim, mint egy egyszer megigazgattam ma-gamam mindent is betykin lábujhegyre liptem ki . . . is a mint a kacsi ajtaját nyitagató díszkaput megpillantattam, kellemetes mag-lepitis fugat meg.

Egy lipist sem tudtam tavább tenni, mig ezt az ethnografiai muzeumai illó szip alakát, majette medve bürös süvegével, öt ka-pullációs szennyos szürke bekecsivel, a díszes vállsijjal, mely az ócska hámak sacában is diszpildány lenne, apróra meg nem níztem.

Talán ez valt a vesztém, mert a mint a nagy idtk emez emlékeztetőjüül adabb lip-tem s a fenytágakkal feldisztett papmász, ki-nyelmes, lipestház márvány lipesztzetin felfe-laladva a plafand müremeik freskóit keres-tem, — össze akarván ketni a multat a je-lennel — . . . egyszer csak nagyat batarká-zam eltre, egy kicsit jabbra, balra, is vigül zsupsz! . . . hanyat beleavagadtam a fenytá-galys sarakba! . . . Jaj, tkt, szerkesztő ur! . . . nincsen, de nem is lehet arról fagalma, hogy milyen irzis fagatt el engem.

A piras pászgás nagybajuszos mü ar-czam száz darabra hullott; a szip fehr pikét dalmányom zöld és sárga faltakat kapott; a szip zsinóros feszes magyar nadragam egy bizanyas helyen kirepött és a szip fnyes csizmám fején azaz átkazatt sarkantyú, egy hosszú hasitást tett.

A mint kicizhölödtem (valt idüm, hi-szen még akkor nem jütt-ment att egy lilek sem), ta-agatam magamat elül, hátul, aldalt s akár hava tapintak, akár hava pillantak mindeit nagy hiányosságokat veszek észre. Keresek a lipest feljártában egy tükret, ninos; szólnék valakihez, de csak az in meg-tiptett alakam árnyikát látam; fagnám a tag-lót, hogy nagyat fűsek vele mürgemben; ez is összetert; kerestem a szip kisetmet, hát egyetlen egy sincs! . . .

Világosító Szent Gergely mit tegyek? . . . kirdextem mürgesen; . . . nem felett senki . . . Mit? . . . még te is ohagytál?! mandak.

— El-el vén bünös, — menydörgött felém valahunna — hát te gyilkalni, párbajazni, a jó lelkeket hábargatni in-dultál? . . . Szent K l e a f á s! gandal-am, ebből még baj lehet, ha Szent Péter is megtudja és nem idjében nem igazalam magamat. Nem sakat habartam és összetett ke-zekkel be vallattam a le menydörgő magas-ságnak, hogy az egész csak tréfa valt, csak egy kis ijesztis akart lenni, hiszen a taglóm is, a késem is, a Juzsinak adott kés is, a Bagó bácsi batja is csak papirmaschéból való volt. Oh! . . . bacsánat, bacsánat, man-dak és arval rahantam le, . . . kacsit! ka-csit! rivaltam ikesen, de fél füllel mégis ugy hallattam, mintha a magasságbul zugó ka-czagás hallatszott valna.

Mit valt mit teuni tekt. Szerkesztő ur, haza jüttem. Egy kicsit elfagatt a filelem s jól esett nekem itthon biztonságban irezni magamat.

Megnyugadtam, mert a jó ég mindig tudja, hogy mi, mitül jó. Így valt el vígezve a magasságbul, így kellett lenni, itt a felden, punctum. Mit nekem bikesség . . . vagy de-hagy mit, hiszen meg tudak in bacsánat in-tan is, ketekedis nélkül is.

Ebből már nem is lenne baj, de mita-gadís benne, az a kaczagás, a mit hazafelé indulásamk h llattam, még mast is fü-lembe van.

A Juzsi szalgám azt hiszi, hogy mikar velem az a kázus történt, fen az emeleten Fokete biztos ur kaczagat.

En meg aztán mast szípen vagyok, ha ti mindent láttat és mindent tud! . . . Mert még ebből is baj lehet.

A tkt. Szerkesztő urnak

titkas híve
Cecce.

Közönség köréből.)

Licitáció a városnál.

Kolozsvár város bñlestanósca mindig meggondolva eszelekazik.

M. é. nov. 6-án 26988—896 sz. a. elha-tározta, a Sánczalja utcában a szamos part falára vasrácsot ücsztett.

A mérnöki hivatal által készített s a tanács által elfogadott minta szerint a rács elkészítésére verseny tárgyalást hirdettek. A rajzok és feltételek megtekintésére, 8 iparost külön meghívóval is meghívott a mérnöki hivatal.

A záros határidő febr. 20-án délelőtt 10 órára tüzetetett ki.

Ez óra elmúltával a főmérnök a jelen-levő vállalkozók előtt kijelentette, hogy a pályázatokat fel fogják bontani.

Ez megis történt a bizottság és a vál-lalkozók jelenlétében. Az érkezők sorrandje szerint felbontott ajánlatokból konstatalták a legolesobb ajánlattevőt.

Midőn már majdnem megállapodásra jutottak, akkor jött meg egy ajánlat. A bi-zottság ezt nem akarta elfogadni, de a vállal-kozók bele egyeztek az elfogadásba. Erre felbontották ezt az ajánlatot is, melynek tar-talma derűtséget keltett.

U. is a megelőző ajánlatokban is 20 frttól 8 frt 80 frig hullámozott az ajánlati ár folyó méterenkint.

Ebben a beadványban pedig 6 frt 60 kr. volt az ajánlat. Ezt elis fogadták. Azon-ban a tárgyalás rendjén ajánlattevő jobban szentügyre vette a dolgot. Meggyőződött hogy a vasrácsot az általa ajánlott árért nem lehet elkészíteni. Utánna járt tehát a kies-zközölte, hogy ajánlatát figyelmen kívül hagyják.

Most az lett volna a rendje, hogy e bi-zottság korábbi határozata szerint oda ítéljék a munkát a 8 frt 80 krért vállalkozó cégnek; de nem tették, hanem márc. 13-ra új tár-gyalást hirdettek.

Ekkor 5-ön pályáztak a legolesobb egy 9 frt 50 kora ajánlat volt, tehát folyó mé-terenkint 50 krral drágább, mint a megelőző ajánlat. Itt nem lehet érteni a tanács cél-zatát. Az hogy vissza utasít egy előnyesebb ajánlatot, az megbántása az ajánlattevőnek, mert nem tehető fel, hogy komoly cég, a ki nem kétkébből pályázik, de pontos számi-tással teszi meg ajánlatát, visszautasítás es-e-tlen ismételt ajánlatot tegyen. Ilyen eljárás-sal veszélyeztetik a versenytárgyalások ko-molyságát és a szolid üzletemberek elriaszt-ják a résztvételtől.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, márc. 13.

A képviselőház mai ülésén Dániel miniszter benyújtotta a párisi világ-kiállításou: Magyarország képviselteté-sére vonatkozó költségjavaslatot.

Az igazságügyi tárcához Rátkay és Barabás szözlottak a azután befejez-ték a tárgyalást. A pénzügyi költség-vetést Neményi Ambrus ismertette.

Kossuth indítványt nyújtott be egy önálló nemzeti jegybank fellá-ltása érdekében.

Árányi beszélt ezután a költség-vetés mellett.

Újabb szenzáció.

Budapest, márc. 17.

A képviselőház folyosóján ma nagy izgatottság között tárgyalták a képvi-selők a „Hazánk” egyik cikkét.

E cikkben közölve van Kossuth Ferencznek egy levele Pichler Győző köpviselőhez, Kossuth volt titkárához.

E levélben Kossuth szemére lob-bantja, hogy a még októberben Kos-suthhírlapjából, befolyt 600 frtot, melyet háztartása tartozásainak kifizetésére átadott, elsiikkasztotta. Ezért felmondja neki a kiadóhivatali főnökséget és tit-kári állását. Inti, hogy ne vállaljon többé pénzbeli dolgokban megbízást.

Maradjon a politikánál.

A „Hazánk” szerint a demokrata körben indítványozta, hogy tagjai kö-zül Pichlert zárják ki, de Pichler kö-nyörgésére ettől elálltak.

E közleménnyel szemben Kossuth megbotránkozva jelentette ki, hogy az egész levél apokrif.

*) E rovat alatti közleményekért a fele-lőség a beküldőt illeti. Szerk.

Azt beismeri, hogy irt Pichlernek egy 3—4 soros levelet, s ebben arra kéri, hogy keresse fel, mivel ugy mint egy 600 frt differencia miatt felvilá-gosításra van szüksége.

Pichler el is ment Kossuthhoz, a mikor kitűnt, hogy 300 forint rossz összeadás folytán hiányzik, 300 frtot Kossuth adott választási előlegül, a miről azouban megfedekezett.

Kréta körülzárása.

Athén, márc. 16.

Az európai blokádról márc. 11-ki kelettel teljesen megbízható forrásból a következőket jelentik Athénből:

Tegnap óta Kréta körülzárolt ál-lapotban van. Minek utána a krétai vizekben még ezírkáló két görög hadi hajó az „Alpheiosz” és „Pineiosz” pa-rancsnokai, a külföldi hajórajok pa-rancsnokai előtt határozottan kijelen-tették, hogy a krétai vizekből nem tá-vozhattak: a külföldi hajórajok pa-rancsnokai oly intézkedéseket tettek, melyek a két görög hajó közlekedését ugy Kréta szigetével, — mint a görög flotta többi részével teljesen lehetet-lenné tesznek.

E szerint nemcsak Krétát, hanem a két görög hajót is blokirózták. Az európai hajók admirálisai kényszeríteni akarják ezzel a két görög hajót, hogy a krétai vizeket elhagyják, a minthogy most már sem új utasításokat nem kaphatnak, sem ivó vizet vagy szénét nem szerezhetnek.

E két hajó állapota egyáltalán a lehető legkínosabb. Utasításuk ugy szól, hogy a legutolsó pillanatig meg kell maradniok kijelölt helyökön, s ha a kül-földi hajórajok erőszakhoz nyulnának ellenök, védelmeznöök kell magukat és a görög nemzeti lobogót minden kör-ülmények közt meg kell védelmeznöök. Ezen állapot Athénben rendkívüli nagy izgatottságot keltett.

A görög kikötők körülzárását köz-vetlenül küszöbön állónak mondják és Faleron közelében az éjjel a jelző tü-zekről hat hatalmas páncélos hajót vettek észre.

Minden eshetőséggel számolva a György hercege parancsnoksága alatt álló torpedó flotta utasítást kapott, — hogy jelenlegi állomását Miló közelé-ben elhagyva Pireusz és Obeia között ezírkáljon.

Kréta sorsa.

Athén márc. 16.

Deljannisz miniszterelnök a hírlapírók egy csoportja előtt kijelentette, hogy megvan győződve, hogy a Krétai kérdés néhány nap mulva oly fordulatot, vész, melyet az egész görög nemzet óhajt. Az egész sajtó feltűnést keltő ügy betűkkel adta ki a miniszterelnök azon nyilatkozatát és kifejezést ad ama reményének, hogy a görög kérdés oly megoldásra jut, mely a tar-talmak kívánságának megfelelőleg ugyan, de görög nemzeti érdeket törvény-s jogait kie-légíti.

Robbanás a postahivatalban.

Genova, márc. 16.

Az itteni főposta számadó osztá-lyában ma délelőtt robbanás volt, — a mely a szobát felgyújtotta. Nehá-nyan megsebesültek, közülök ketten súlyosan. — A kárt 20,000 lírára be-esülük.

Halálozás.

Bukarest, márc. 16.

Párisi magántávirat szerint Laho-vary Sándor, az egykori konzervatív miniszterelnök az éjjel hirtelen meg-halt. A képviselőház a gyász jelölül fél-beszakította ülést.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

BABOS SÁNDOR

órás, ékszerész- és látszerész üzletét a **FÓTÉBRÓL**

Széchenyi-tér 7. sz. Vashid melletti saját házába helyezte át.

Telefon sz. 279. Telefon sz. 279.

A n. é. közönség b. bizalmát továbbra is kéri.

(1—6)

Sz. 1021—1897.

220. (3—3)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1873-ik évben felépült és kibutorozott két emeletű 38 helységből álló városi vendéglő Szász-Régenben a főpiacon, a M.-Vásárhelyi—Szász-Régeni vasut végállomásán 6 évre az 1897. évi Október hó 1-étől 1903. évi Szeptember hó 30-ig terjedő időre

1897. évi április hó 7-én

délelőtt 10 órakor a Szász-Régeni városi tanácskánál nyílt árverezés útján és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár **350 frt.**, mint egy évre fizetendő haszonbér, melynek 10%-kát minden árverezni kívánó bánatpénzül letenni köteles. A többi árverezési feltételek a városi tanácskánál Szász-Régenben a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szász-Régen város képviselő testületének 1897. évi február hó 27-én tartott üléséből.

Fromm Traugott,
polgármester.

Leonhardt Arnold,
főjegyző.

Sz. 160—1897.

223. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbíró 3651. és 3653—895. számú végzése által a Gámpe Márton javára Laza József és Zsurzs Gavrilla nagybirtokosok ellen 200 frt és 269 frt tőke, ennek 1894. évtől számított 8% kamatai és eddig összesen 76 frt 47 kr. perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1895. évi augusztus hó 21-én bíróság lefoglalt és 508 frtra becsült szarvasmarhák, székér, szóna, gazdasági eszközök, sertés és gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a 999—897. p. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alpereseknél N.-Sebesen leendő eszközölésére 1897. évi március hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B.-Hunyadon, 1897. évi március hó 7. napján.

OSUTAK JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

NŐK FIGYELMÉBE!

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagydírmű Hölgyközönség becses tudására hozni, hogy

Főtér II. házszám alatt (Reil Dániel-féle házban)

mindennemű

női-ruha készítését

a legutolsó divat szerint, a legizlésebben elvállalom.

A már meglevő ruhadarabokat kívánat szerint gyorsan és eszesen átalakítom.

Mint hogy ezen szakmában már 9 éve önállóan és teljes megelégedéssel működöm, a nagydírmű Hölgyközönség becses megrendeléseivel teljes megnyugvással megtisztelhet.

Vidékről elégséges egy jó derék beküldése.

Kiváló tisztelettel vagyok:

232. (1—8)

KÁDÁR IMRE,
női-ruha készítő.

Legkittünőbb, legolcsóbb ujdonságok az

IBOLYA SZÉPÍTŐSZEREK.

melyeknek mindenike kellemes ibolya-illattal bír, kipróbált előíratok után készült és igen kedvelt különlegességek.

Arczenőcs 80—36 kr.	Rizs hölgypor 50 kr.	Brillantín 35—50 kr.
Arcmosdóvíz 50 "	Arcszépítő víz 50 "	Hajkenőcs 35 "
Arcmosdótör 50 "	Illatszert 1 frt 50 "	Hajolaj 25 "
Szappan 30—36 "	Ibolyapor 50 "	Hajszesz 80 "
Arc-crete 60 "	Ibolya kölnivíz 35—60 "	Szajviz 60 "
	Fogpor 35—50 kr.	

230. Valódi minőségben a készítő: (1—6)

GAJZÁGÓ RÓBERT

gyógyszertárban kaphatók Tordán.

Figyelmeztetés! Minden ezek jelzése ibolya-csokorral és horogjelvény-nyel van ellátva.

3 frton felüli megrendelést franco szállítok és csomagolással eszközök az összeg előleges beküldésével.

Raktárak: Kolozsavart Kovács József divat-üzletében Hid-utca. Deesen Papp Jenő; Szamosújvár Flórian Jakab uraknál.

OLCSÓ, DE JÓ MINŐSÉGŰ

TÜZIFA

ELADÓ.

Egy öl bükkfa házhoz szállítva 10 frt — kr.
Egy öl hántott cserfa 9 frt 50 kr.

Megrendelhető míg a készlet tart:

Kiss Ernő vaskereskedésében főtér és Haraszthy Jenő fűszer-üzletében Hid-utczában. 205. (3—3)

Kezdőknek végtelen kedvező alkalom!

Egy kittünő meneteli, jövedelmes
fűszer-, bor- és csemege-üzlet
vidéki városban más vállalat miatt,
1500—2500 forinttal átvehető.

Czim a kiadó-hivatalba 2 bélyeggel kérézendő. 231. (1—1)

GYÁRTÁSI TELEPEK:
kolozsavári Szt.-Györgyhegyi téglagyár (kézi téglagyártás.)
Rákóczi-hegyi " (gép téglagyártás.)

Kolozsavári
Szt.-Györgyhegyi téglagyár részvénytársaság.
Telefon szám 181.

Ajánlja az építész urak és építető közönség részére

kitünő minőségű
kézi- és gép-tégláit.

Igen előnyös árak, s nagyobb vételnél külön kedvezmény nyújtatik.

A téglá minőségéről bárki meggyőződést szerezhet gyártelepeinken.

Megrendeléseket elfogad:

a „Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részv. társaság“
(Jókai-utca 3. sz., emelet. — Telefon 52. sz.)

168. (7—10)

AZ IGAZGATÓSÁG.

IGEN ELŐNYÖS ÁRAK!

LEGNAGYOBB RAKTÁR

Kreton, Voal, Madepolan, atlas Saten, Vászón,
Chiffon és tavaszi Ruhakelmékből.

POSZLER ÉS TÁRSA

— DIVATÁRUHÁZA —

Kolozsavart, Hid-utca, Hungária alatt.

Egy méter gyönyörű Voal 18, 22, 25, 30 kr.	
" " " Madepolan 30, 35, 44 kr.	
" " " Atlas Saten 35, 45, 65 kr.	
" " " női szőr ruhakelme 35 krtól 250 krig.	
" " " fekete Terno 45 krtól 3 frt 30 krig.	
" " " első rangú Chiffon 20 krtól 40 krig.	
" " " vászon Rumburgi, utánzat 22 krtól 40 krig.	
" " " vég 30 rőtös vászon, kittünő jóságú 4-40 krtól 8-50 krig.	
" " " 14 méteres ezérna lepedővászon 6-50 krtól 10 frtig.	
" " " méter lepedővászon 45 krtól 1 frt 20 krig.	
" " " darab olajos paplan 1 frt 80 kr.	
" " " Saten paplan 3 frt.	
" " " szőr-atlas paplan 4 frt.	
" " " selyem paplan 7 frt.	206. (3—x)
" " " mátráz 3 frt.	
" " " selyem esőernyő 1 frt 80 kr.	
" " " aczélnyelű esőernyő 1 frt 30 kr.	
" " " férfi fehér és színes ing 1 frt 20 kr.	

Tourista és Saten uri ingek, nyakkendők, kesztyű, mieder, szalag, csipke és minden bérlesek és rövidaruk dus választékban.

HIRNEVES SZÉKELY-TURÓM

ezen védjegy alatt jön forgalomba. 215. (2—15)

Minden darab ezen védjeggyel van ellátva, mire a nagy közönség figyelmét felhívom, hogy csakis ezen védjeggyel ellátott

„SZÉKELY-TURÓT“
fogadjon el.

B. FÖTÉ
HÁROMSZÉKMEGYE.)

INCZE GYULA.

FELHÍVÁS.

Alólírott nagy-szebeni sajt-gyáros nagybirtokosok, illetve azok intézőivel

nyers birka-sajt átvétele végett

érintkezésbe lépni szándékozom.

Szíves megkeresések **Groffner János** sajt-gyárhoz intézendők **Nagy-Szebenbe.** 228. (2—3)

Főtér. Plebánia szeglet-épület.

Még csak e hó végéig!

NAGY CSÖDTÖMEG ELADÁS.

Alólírott felkérem a t. nagyközönség figyelmét, hogy a

Rácz Lajos csödtömegét megvettem

és azt feltünő olesón, sőt a beszerzési áron aluli árban is árusítom el, miről szíves meggyőződést kérve

150. (8—10)

A TULAJDONOS.

Az egész áruk egy tömegben a berendezéssel együtt is eladó.

Főtér. Plebánia szeglet-épület.

Eladó házas-telek

uj épületekkel, szép nagy kerttel,

minden tekintetben kifogástalan,

Hidelvei Király-utca 18. szám alatt

(napsoron.)

Értekezhetni: **B. Bak Lajosnál Kolozsavart.** 204. (3—3)

Saját gyártmányu

székely fenyő borovicska

valódi természetes égetésű, kittünő zamatu,

literje 36 krajczár.

Minden 20 literen felüli rendelémynél 36 krajczárba számítom literét itten helyben.

Megrendelhető: **Nusbaum Józsefnél**
Székely-Udvarhelyt. 209. (2—2)

Szeszgyár, finomító és gőz-téglagyár M.-Vásárhelyt.

Nagyérdemű építési vállalkozók, építető közönség szíves figyelmébe!

Medgyesfalvi gőz-téglagyárunkban

előállított kiváló minőségű

Keranit, Travers, nyers építményű téglák,

ugyszintén

egész könnyű uj mintájú fedéleserép,

valamint

összes különleges téglából

állandó raktárt tartunk helyben, Nagy-utca 32. szám alatt levő Rum, Likör-gyári és szeszmagyarudai raktárhelyiségünkben,

a hol ezek bármikor megtekinthetők és bármely mennyiségben felette jutányos árban beszerezhetők.

Báró BORS és TÁRSA,

186. (5—20)

szeszgyár, finomító, gőz-téglagyár, eszet, likör-és rum-gyárai
Marosvásárhely — Kolozsavart.

Szesz nagykereskedés Nagy-utca 32. sz.

SÁRGA JÁNOS

ÉKSZER- ÉS ÓRA-ÜZLETÉBEN

KOLOZSVÁRT, HID-UTCZA 11. SZÁM ALATT.

Előnyös ár mellett, nagy választékban és izléses kivitelben raktáron vannak:

arany- és drága-kő ékszerek, ezüstneműk,

arany láncok, jegy-gyűrűk, schweitz arany-, ezüst-, fali-, inga- stb. órák,

Antique ezüstneműk és órák.

Ékszerek, arany-, ezüstneműk teljes értékben megvétetnek vagy becséréltetnek.

Javítások pontosan.

Becsés párlfogást kérve tisztelettel **SÁRGA JÁNOS.**

822. (31—100)